

Samenkomen als gemeente na Covid-19

Waarom zou je ervoor kiezen om de dienst niet langer online vanuit huis te volgen?

Covid-19 zal onderdeel uit blijven maken van ons bestaan. Het is een dreiging waar de mensheid mee zal moeten leren leven. Vanmorgen las ik een artikel in de krant over de toekomst van winkelen in de winkelstraten wat me aan het denken zette. In de afgelopen twee jaar vol lockdowns en fysieke beperkingen is de populariteit van het online shoppen gestegen. Een webwinkel is 24 uur per dag open, je kunt producten en merken beter met elkaar vergelijken, je verliest geen tijd aan reizen en in de rij staan, je hoeft geen parkeergeld te betalen en de prijzen zijn vergelijkbaar of zelfs goedkoper dan in de fysieke winkels. Waarom zouden klanten ervoor kiezen om weer naar de winkels te gaan? Mensen die verantwoordelijk zijn voor de inrichting van een stad, sociologen en winkeleigenaren maken zich zorgen. Ze stellen allerlei creatieve ideeën voor om van het winkelen in de winkelstraat een interessante en leuke *belevenis* te maken. Als christen moeten we ook nadenken over de nieuwe kansen en uitdagingen die voor ons liggen. De wereld is veranderd.



Er zijn heel veel voordelen te bedenken bij het volgen van een kerkdienst vanuit huis. Je hebt veel keus; ik kan het onderwerp en de preekstijl kiezen die het best bij mij past. Afhankelijk van het weer en andere gezinsactiviteiten kan ik de kerkdienst nu, vanmiddag of misschien zelfs later in de week kijken. Ik kan vooruit spoelen wanneer een lied niet helemaal 'mijn smaak' is of wanneer ik dat wat de spreker zegt niet zo interessant vind. Ik heb zelf de controle over mijn kerkbeleving. We

hebben niet langer een dienst die we als kerkleden gezamenlijk beleven. Een kerkdienst met elementen die door *mij* uitgekozen worden zodat ze passen bij *mijn* persoonlijke omstandigheden, behoeftes en voorkeuren moet wel de best mogelijke kerkervaring zijn. Daarnaast hoef ik dan niet meer zo vroeg op te staan op zondag. Ik kan de kinderen laten slapen of spelen. Ik kan in mijn pyjama in mijn favoriete stoel meekijken en terwijl ik de dienst kijk ondertussen mijn ontbijt opeten. Ik ben geen reiskosten meer kwijt en het is beter voor het

milieu. Wanneer ik nadenk over de geestelijke realiteit ben ik er zeker van dat God niet gebonden is aan een kerkgebouw. Ik kan Hem gewoon vanuit mijn huis aanbidden en Hij kan ook tegen mij spreken en mij ook aanraken terwijl ik gewoon in mijn woonkamer zit. Dat is allemaal waar. Hoe ziet de toekomst van jouw kerk er dan uit? Waarom zou je ervoor kiezen om de dienst niet langer online vanuit huis te volgen?

Vijf voordelen van het fysiek bij elkaar komen als gemeente

Bekering is een individuele zaak. Berouw van zonden is ook persoonlijk. Wanneer Hij onderwijs geeft over het gebed, zegt Jezus: “Maar u, wanneer u bidt, ga in uw binnenkamer, sluit uw deur en bid tot uw Vader, Die in het verborgene is: en uw Vader, Die in het verborgene ziet, zal het u in het openbaar vergelden” (Matt. 6:6). God ziet ons en houdt van ons als individuen. Maar er is meer. Hij ziet mij als Zijn zoon, maar ook als een lid van Zijn familie (Gal. 6:10). De gemeenschap of community is een essentieel onderdeel van kerkzijn. We hebben elkaar nodig. Daarom kan het volgen van een online kerkdienst *nooit* de fysieke ontmoeting vervangen. Denk eens na over de volgende zegeningen die voortkomen uit een ontmoeting met elkaar.

1. Een ritmische gebeurtenis: Het meeste in de natuur verloopt in een ritme. Gewassen hebben een seizoen waarin ze geoogst worden, dieren een seizoen waarin ze paren, de maan en planeten hebben hun vaste baan. Mensen hebben baat bij ritme. Een vaste tijd om te eten, slapen, sporten en zelfs onze tanden te poetsen. Wanneer we een muziekinstrument leren bespelen of een nieuwe taal, sport of andere vaardigheid willen aanleren doen we er ons voordeel mee om dat dagelijks, wekelijks of maandelijks te oefenen. En deze ritmes worden vaak aangemoedigd of bevestigd door gebeurtenissen als een tentoonstelling, concert, wedstrijd of examen. Op dezelfde manier zullen ons geestelijk leven en dat van onze familie profiteren van gezonde ritmes en gebeurtenissen. Veel mensen getuigen van het profijt dat zij hebben van het *dagelijks ritme* dat ze aanhouden in hun persoonlijke stille tijd, in het samen bidden als echtpaar voor ze naar bed gaan, in het danken van God voor de maaltijd of in het samen lezen van de Bijbel aan tafel.

Een wekelijks ritme: Het idee dat een week 7 dagen telt wordt in de Bijbel al duidelijk bij de schepping. De Israëlieten moesten de laatste dag van de week apart zetten. Op die dag aanbaden zij God, rusten uit, brachten tijd door met hun familie, dachten na over het leven en meer van dat soort dingen. Om die dag te beschermen noemde God deze dagen ‘Mijn sabbatten’ (Ex. 31:13). In tegenstelling tot veel andere geboden wordt de wet die het ritme van de Sabbat oplegde niet herhaald in het Nieuwe Testament. Maar we zien wel een verschuiving optreden van het belang van de laatste dag van de week naar dat van de eerste dag van de week. De Heer Jezus stond op zondag op uit de dood (Luk. 24:1). Op zondag verscheen Hij aan Zijn discipelen en zei: “Vrede zij u!”. Vervolgens blies Hij op hen en zei: “Ontvang de Heilige Geest” (Joh. 20:21-22). Nadat de gelovigen elkaar in eerste instantie dagelijks ontmoetten, lijkt het erop dat ze als kerk samenkomsten gingen houden op de eerste dag van de week (Hand. 20:7, 1 Kor. 16:2). Aan het einde van zijn leven verwijst de apostel Johannes naar deze dag als “de dag des Heeren” (Op. 1:10). Voor een christen heeft de zondag overeenkomsten, maar ook duidelijke verschillen met de Joodse zaterdag (Gal. 4:9-10; Kol. 2:16). In tegenstelling tot de sabbat wordt de zondag in de Bijbel niet gekenmerkt door een lijst van verboden activiteiten. Zondag werd een dag waarop de Heer Jezus een speciale plek kreeg: “de dag des Heeren”. We doen er ons voordeel mee als we van die dag een speciale dag maken en dat ook zo houden. Wanneer we de zondag een speciale plek geven in ons

kerkelijk leven, sluit dat geen andere geplande of spontane doordeweekse momenten uit waarop we elkaar als broeders en zusters ontmoeten.

Een belevenis: De afspraak om elkaar als kerk te ontmoeten op een afgesproken plaats en tijd heeft een belangrijke geestelijke en sociale dimensie. De plaats kan een huiskerk, aula van een school of een kerkgebouw zijn. Persoonlijk ervaar ik de dynamiek van het mezelf fysiek, mentaal en geestelijk klaarmaken om mijn huis te verlaten naar de kerk te gaan om samen met medegelovigen de Heer te ontmoeten als goed en behulpzaam. De ontmoeting met mijn broeders en zusters op zondag is een *belevenis*, niet alleen in mijn agenda, maar ook in mijn hart. Mijn vrouw en ik zijn gezegend met vier kinderen. Als gezin op tijd klaarstaan om naar de kerk te gaan vraagt energie en toewijding. Maar het wekelijkse ritme dat je in je gezinsleven brengt, zal rijk beloond worden. Zonder zo'n ritme wordt iedere zondagmorgen gevuld met een discussie over alternatieven voor de invulling van de zondag. Binnen ons gezin waren die suggesties welkom, maar we keken daarbij naar wat we zouden kunnen doen *nadat* we naar de kerk waren geweest.

2. Een gemeente-ervaring: Tegenwoordig kunnen we met elkaar in contact blijven via sociale media. De regels rondom corona hebben ons gedwongen om te leren hoe we met elkaar moeten communiceren via een scherm. Mijn oudere ouders waren meer dan een jaar veroordeeld tot hun kleine appartement in Londen. Ze hebben zwaar moeten leunen op online kerkdiensten en bijeenkomsten via Zoom. Digitaal gemeente zijn is als het eten van een magnetronmaaltijd. Het helpt en het is beter dan niets. Maar we geven allemaal de voorkeur aan een vers klaargemaakte maaltijd of een barbecue in de tuin bij vrienden! Als het noodzakelijk is, laten we dan in contact met elkaar blijven op een digitale manier, maar laten we ons er niet voldaan door voelen. Elkaar fysiek ontmoeten doet ons goed. Zoals iemand lachend zei: “Toen God zei: “Het is niet goed dat de man alleen is” gaf Hij Adam geen laptop of mobiele telefoon, maar een medemens!”

De eerste generatie christenen had de behoefte om elkaar te ontmoeten. “Dezen bleven allen eensgezind volharden in het bidden en smeken” (Hand. 1:14). Later werd het gevaarlijk om christen te zijn. Thuis konden ze ook één zijn in geest en in doel. Maar toch namen ze het risico en de moeite om elkaar fysiek te ontmoeten. In eerste instantie ontmoetten ze elkaar in de tempel en later meer verborgen in hun huizen (Hand. 2:46; Rom. 16:5; Fil. 1:2). Door elkaar fysiek te ontmoeten, elkaar te begroeten, samen te zingen en samen te aanbidden worden we opgebouwd. Door met elkaar om te gaan, op elkaar te wachten, je over te geven aan de voorkeuren van anderen en elkaar te vergeven groeit ons christelijke karakter. Als kerkgemeenschap kunnen we door de manier waarop we met elkaar omgaan laten zien dat we van elkaar houden (1 Petr. 2:17), dat we geen onderscheid maken (Jak. 2:1-4) en dat we een familie zijn (Gal. 6:10). Kerkleden kunnen er samen voor zorgen dat bezoekers zich welkom voelen (Hand. 15:4). Elkaar ontmoeten is een essentieel onderdeel van het christen-zijn. Daarom “volhardden” de vroege christenen in het zijn van een “gemeenschap” (Hand. 2:42).

3. Het ervaren van Gods aanwezigheid: God is altijd *alomtegenwoordig* geweest. Dat betekent dat we Hem overal kunnen vinden. In de Bijbel lezen we dat God Adam en Eva ontmoette in de tuin, Abraham in een heidense stad, Mozes in een brandende struik, Jona in een grote vis, Filippus in een woestijn, Paulus in een gevangenis, enzovoort. Gelukkig kunnen we Gods aanwezigheid ervaren wanneer we alleen zijn, bijvoorbeeld wanneer we Hem thuis aanbidden of wanneer we de Bijbel lezen. Maar we kunnen Gods aanwezigheid ook ervaren

wanneer we elkaar ontmoeten als kerk. “En toen zij gebeden hadden, werd de plaats waar zij bijeenwaren, bewogen. En zij werden alleen vervuld met de Heilige Geest en spraken het Woord van God met vrijmoedigheid” (Hand. 4:31). Gods Geest werkt vaak op een duidelijk waarneembare manier wanneer we samenkomen.

In het Oude Testament verbindt God een speciale ervaring van Zijn aanwezigheid aan de *tabernakel* en de *tempel*. In het Nieuwe Testament verbindt Jezus een speciale ervaring van Zijn aanwezigheid – door de Heilige Geest – aan het moment waarop we samenkomen als *kerk* (1 Kor. 14). Waar is de Heer Jezus vandaag? Aan de rechterhand van God de Vader (Hand. 2:32, 33). En tegelijkertijd woont Hij in ieder hart dat voor Hem open staat (Openb. 3:20). Hij maakte ook duidelijk aan Zijn discipelen “waar twee of drie in Mijn Naam bijeengekomen zijn, *daar ben Ik in hun midden*” (Matt. 18:20). Ja, de Heer Jezus is bij ons als we thuis, op ons werk of op school zijn. Maar op een heel echte, speciale en *andere* manier is Hij aanwezig wanneer de kerk samenkomt in Zijn naam. Ik gebruik het woord “andere” omdat deze woorden van Jezus anders geen zin zouden hebben. We worden ertoe uitgenodigd om iets speciaals te ervaren wanneer we samenkomen om in Zijn naam te bidden en te aanbidden en om Hem te horen spreken door Zijn woord. De meeste christenen herinneren zich wel een duidelijk moment waarop de Heer tot hun geest of hart sprak, hen nieuwe hoop, kracht, visie of vreugde gaf of hen op een andere manier aanraakte tijdens een kerkdienst. Die ervaring lopen we mis als we ervoor kiezen om thuis te blijven.

4. De kans om te getuigen: Onze westerse cultuur wordt meer en meer individualistisch. We waarderen onafhankelijkheid en persoonlijke keuzes. Tegelijkertijd is eenzaamheid een groeiend probleem. Er zijn veel sociale en ideologische communities of gemeenschappen waar je deel vanuit kunt maken en die je kunt verlaten wanneer jij wilt. Zonder toewijding zal “gemeenschap” alleen maar een woord zijn. De bedoeling van de kerk is dat het een familie is, een gemeenschap van gelovigen. Er zijn verschillende manieren waarop we de wereld laten zien dat wij bij de familie van God horen. Jezus zei dat we ons licht moeten laten schijnen door middel van het doen van goede werken (Matt. 5:16). Hij legde ook uit dat we de wereld kunnen laten zien dat we christenen zijn door de manier waarop we met elkaar omgaan: “Hierdoor zullen allen inzien dat u Mijn discipelen bent: als u liefde onder elkaar hebt” (Joh. 13:35). Natuurlijk kunnen we onze liefde voor en toewijding aan elkaar op een digitale manier tonen door de week heen. Maar wanneer we onze eenheid tonen als we als kerk samenkomen, met onze verschillende temperamenten, voorkeuren, leeftijden en culturen, worden we een levende getuige van wat Christus doet in de levens van mensen.

Deze harmonie in diversiteit is meer dan een sociaal wonder. De apostel Paulus legt uit dat wanneer er “niet-ingewijden of ongelovigen” binnenkomen tijdens een dienst, zij geraakt kunnen worden door Gods Geest. Door een lied of door iets wat gezegd wordt “worden de verborgen dingen van zijn hart openbaar, en zo zal hij zich met het gezicht ter aarde werpen en God aanbidden, en verkondigen dat God werkelijk in uw midden is” (1 Kor. 14:23-25). Elkaar ontmoeten als kerk kan een prachtige en effectieve manier zijn om te getuigen.

5. Een ‘God gebruikte mij’ ervaring: Sommigen noemen hen die ervoor kiezen om niet naar een kerkdienst te gaan ‘egoïstisch’. Dit mag voor sommigen zo zijn, maar anderen kunnen ervoor kiezen om thuis te blijven omdat ze bang, verwond of ziek zijn of omdat ze moeten werken. Er zijn duidelijk ook een aantal mensen die hun unieke plek en functie binnen het lichaam van Christus niet begrijpen of waarderen. Op het moment van onze bekering werden “wij allen immers... door één Geest tot één lichaam gedoopt... Samen bent u namelijk

het lichaam van Christus, en ieder afzonderlijk Zijn leden” (1 Kor. 12:13, 27). Er wordt ons uitdrukkelijk verteld dat ieder lid nodig is. Jij ook. Christus wil Zichzelf graag laten zien door jou heen. Hij verlangt ernaar om anderen te zegenen door jou heen. Door een glimlach, begroeting, een empathisch luisterend oor. Door jouw ‘er zijn’. We zijn altijd het lichaam van Christus. Maar wanneer we elkaar fysiek ontmoeten, beweegt het lichaam van Christus op een speciale manier.

Vanuit organisatorisch oogpunt kan een kerk onderscheid maken tussen oudsten (opzieners), diakenen en “al de heiligen in Christus Jezus” (Fil.1:1). Vanuit het perspectief van bedieningen heeft Jezus, als Hoofd van Zijn kerk, mannen en vrouwen met talenten gegeven “om de heiligen toe te rusten, tot het werk van dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus” (Ef. 4:12-13). Vanuit het perspectief van aanbidding hoort iedere gelovige bij het “koninklijk priesterschap... opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht” (1 Petr. 2:9). Ieder van ons heeft een rol in het onderhouden van het kerkelijk gemeenteleven. Of het nu in de organisatie, bedieningen, aanbidding of een combinatie van deze is. Wanneer we elkaar fysiek ontmoeten maakt dat het mogelijk en makkelijker om onze bijdrage te leveren aan het gemeenteleven. Dat wordt duidelijk in kerkelijke bijeenkomsten waarin brede en diverse deelname wordt verwelkomd en aangemoedigd (1 Kor. 14:26-39). Hoe bereid jij je hart voor op de bijeenkomsten van jouw kerk? Maak duidelijk aan de Heer dat je open staat om te ontvangen (van Hem en anderen), maar wees ook bereid om te geven (aan Hem en anderen). Wanneer je aankomt bij de kerk met een hart dat bereid is om gebruikt te worden door God, heb je meer kans dat je mogelijkheden ziet of de aanmoedigingen van de Heilige Geest opmerkt Die jou wil gebruiken om iets te zeggen, dat je anderen mag bemoedigen en zo een zegen mag zijn voor de aanwezigen. “Als iemand spreekt, dan als iemand die de woorden van God spreekt; als iemand dient, dan als iemand die dient uit kracht die God schenkt; zodat God in alles verheerlijkt wordt door Jezus Christus” (1 Petr. 4:11). Kom met een vastbesloten bereidheid om te dienen, te geven en gebruikt te worden door de Heer.

De toekomst van online kerkdiensten

In de afgelopen twee jaar hebben veel gemeenten spullen aangeschaft voor en kennis ontwikkeld over het online uitzenden van hun kerkdiensten. Onderwijs vanaf een scherm, zingen vanaf een scherm en kerk zijn vanaf een scherm zullen blijven. Sommige gemeenten kiezen ervoor om te stoppen met hun online uitzendingen om zo kerkleden te dwingen om het comfort van hun huizen achter te laten en elkaar fysiek te ontmoeten. Wellicht werkt dit binnen sommige kerken. Maar ik verwacht dat velen in plaats daarvan naar een andere dienst zullen gaan kijken of simpelweg geen enkele dienst meer zullen volgen. De zieken, ouderen, zij die kleine kinderen hebben of mensen die op reis zijn kunnen het heel erg waarderen wanneer ze hun gebruikelijke kerkdienst thuis, vanuit het ziekenhuis of vanuit de hotelkamer kunnen volgen. Voor deze mensen is het waardevol om door te gaan met het opnemen van de dienst of deze live uit te zenden. Het elkaar fysiek ontmoeten moet vanuit een theologische en praktische motivatie voortkomen en niet opgedrongen worden. Dat vraagt soms enige uitleg en wat geduld. Het vrij kunnen kiezen en prioriteit geven aan een fysieke ontmoeting in plaats van aan een digitale is in zichzelf al een stap in groei.

Conclusie

De Heer kan tot ons spreken en ons bemoedigen via zowel digitale als fysieke ontmoetingen. Hij kan ons ook terechtwijzen en corrigeren door het lezen van boeken of het luisteren van een podcast in de auto op weg naar ons werk. Maar er zijn minstens 5 goede redenen om de

voorkeur te geven aan een fysieke boven een digitale ontmoeting als kerk. De schrijver aan de Hebreeënen is hierin onvermurwbaar: “En laten wij op elkaar letten door elkaar aan te vuren tot liefde en goede werken. Laten wij de onderlinge bijeenkomst niet nalaten, zoals het bij sommigen de gewoonte is, maar elkaar aansporen, en dat zoveel te meer als u de grote dag ziet naderen” (Hebr. 10:24-25). Zie jij “de grote dag naderen”? Tijdens de maanden van de Covid-19 pandemie hebben we gezien hoe democratische overheden hebben ontdekt dat angst en technologie krachtige werktuigen zijn om de sociale controle te vergroten. Ze hebben dingen in de maatschappij gedaan waarvan we tot twee jaar geleden niet hadden gedacht dat die mogelijk waren. “De dag” komt duidelijk dichterbij. Vandaag hebben we een sterkere reden dan voor deze pandemie om elkaar te ontmoeten, bemoedigen en aan te sporen.

Misschien is het tijd om je prioriteiten en wekelijkse ritme te heroverwegen, tijd om ervoor te kiezen dat de Heer je mag gebruiken om anderen te zegenen wanneer je fysiek een kerkdienst bezoekt. Wees creatief. Kies ervoor om van de ontmoeting met je gemeenteleden een hele belevenis te maken, een hoogtepunt van je week, iets om naar uit te kijken in plaats van iets wat je ook nog in je agenda moet zien te persen. Misschien zal die eerste dag van de week dan voor het eerst of weer opnieuw aan gaan voelen als “de dag van de Heere”!

Philip Nunn - Oktober 2021
Eindhoven, Nederland
Bron: www.philipnunn.com

Vertaler: Moniek Venhuizen

Herziene Statenvertaling®